

Datum van
inontvangstneming

:

14/10/2019

Zaak C-608/19

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

12 augustus 2019

Verwijzende rechter:

Consiglio di Stato (Italië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

20 juni 2019

Verzoeker:

Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro (INAIL)

Verweerster:

■■■■■ ■■■■■■■■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ ■■■■■ & C

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Door het INAIL ingediend hoger beroep tegen het vonnis van de Tribunale amministrativo del Veneto (bestuursrechter in eerste aanleg, Veneto, Italië; hierna: „TAR Veneto”) houdende toewijzing van de door ■■■■■ ■■■■■■■■■■■■ ■■■■■ ■■■■■■■■■■■■ & C (hierna: „■■■■■” ingestelde vordering tot nietigverklaring van het besluit waarbij de verlening van de steun die voorwerp was van een openbare aankondiging betreffende stimulansen voor ondernemingen (de-minimissteun), werd geweigerd.

Voorwerp en rechtsgrondslag van de prejudiciële vraag

De verwijzende rechter vraagt krachtens artikel 267 VWEU om opheldering over de juiste uitlegging van de in verordening (EU) nr. 1407/2013 neergelegde regels voor de aanvraag van „de-minimissteun” en de overschrijding van het plafond van 200 000 EUR voor deze steun, ook wat de mogelijkheid voor de aanvragende

onderneming betreft om eventueel corrigerende maatregelen te nemen die nodig zijn om onder dit plafond te blijven.

Prejudiciële vragen

Moeten de regels op het gebied van de steunverlening als bedoeld in de artikelen 3 en 6 van verordening nr. 1407/2013 aldus worden uitgelegd dat het voor de aanvragende onderneming die wegens cumulering met eerder toegekende steun het plafond van toekenbare steun overschrijdt, mogelijk is om – tot de daadwerkelijke betaling van de aangevraagde steun – de financiering te verlagen (door het project te wijzigen of een variant in te dienen) dan wel (gedeeltelijk of volledig) van eerdere, eventueel reeds ontvangen steun af te zien, teneinde onder het steunplafond te blijven? En moeten deze bepalingen aldus worden uitgelegd dat de genoemde mogelijkheden (het indienen van een variant of het afzien van financiering) ook gelden indien zij niet uitdrukkelijk in de nationale regeling en/of de openbare aankondiging inzake de toekenning van steun zijn vermeld?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun; inzonderheid de overwegingen 3, 10, 21 en 22, artikel 3, leden 2, 4 en 7, en artikel 6, lid 5

Aangevoerde regelingen van nationaal recht

Aankondiging 2013 „AVVISO PUBBLICO 2013 INCENTIVI ALLE IMPRESE PER LA REALIZZAZIONE DI INTERVENTI IN MATERIA DI SALUTE E SICUREZZA SUL LAVORO in attuazione dell’art. 11, co[mma] 1 lett.a) e co[mma] 5 D.lgs 81/2008 e s.m.i.” [OPENBARE AANKONDIGING 2013 STIMULANSEN VOOR ONDERNEMINGEN VOOR DE UITVOERING VAN MAATREGELEN OP HET GEBIED VAN GEZONDHEID EN VEILIGHEID OP HET WERK in uitvoering van artikel 11, lid 1, onder a) en artikel 11, lid 5, van decreto legislativo (wetsbesluit) nr. 81/2008, zoals gewijzigd].

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure

- 1 De onderneming ████████ verweerster in het geding in tweede aanleg, heeft op correcte wijze een financieringsaanvraag ingediend in het kader van de algemene openbare aankondiging 2013, en het INAIL (nationaal instituut voor arbeidsongevallenverzekering) heeft haar op 30 oktober 2014 meegedeeld dat haar project was goedgekeurd en dat zij een voorschot op de financiering kon krijgen, welk voorschot de onderneming vervolgens daadwerkelijk heeft aangevraagd.

- 2 Tijdens het verdere verloop van de procedure van de openbare aankondiging bleek evenwel dat de Regione Veneto nauwelijks twee maanden tevoren had besloten dat ██████ in aanmerking kwam voor de verlening van andere Europese middelen – die eveneens als staatssteun worden beschouwd – voor een bedrag dat, opgeteld bij een andere openbare financiering die dezelfde onderneming reeds had verkregen, tot gevolg had dat het plafond voor de-minimissteun van 200 000 EUR werd overschreden.
- 3 Gezien deze situatie heeft verweerster, alvorens het project ten uitvoer te leggen, om te vermijden dat dit plafond werd overschreden, op 12 augustus 2015 bij het INAIL een variant van het project ingediend waarvan de totale kosten zodanig waren verlaagd dat zij onder dit plafond bleven.
- 4 Het INAIL heeft bij besluit van 18 november 2015 meegedeeld dat het de financiering niet aan verweerster kon verlenen, en uitgesloten dat het een gedeeltelijke financiering kon verlenen, tenzij verweerster volledig van de eerdere financiering afzag.
- 5 Verweerster heeft bij de rechter in eerste aanleg (TAR Veneto) verzocht om nietigverklaring van dit besluit, en daarbij aan het INAIL te kennen gegeven dat zij van een eerder ontvangen regionale steun had afgezien.
- 6 Op 6 juni 2016 heeft het INAIL bevestigd dat het de financiering niet uitbetaalde omdat het in verordening (EU) nr. 1407/2013 vermelde plafond was overschreden, en dat een gedeeltelijke betaling van de steun in strijd zou zijn met artikel 3, lid 7, van deze verordening.
- 7 Verweerster heeft verzocht ook het besluit van 6 juni 2016 nietig te verklaren.
- 8 De rechter in eerste aanleg heeft dit beroep toegewezen in het licht van het richtsnoer dat het directoraat-generaal Mededinging van de Europese Commissie heeft gegeven in antwoord op de door verweerster ingediende vraag over mogelijke uitleggingen van artikel 3, lid 7, van verordening (EU) nr. 1407/2013.
- 9 In haar antwoord heeft het directoraat-generaal namelijk verklaard dat de uitkerende overheidsinstantie, om te voorkomen dat het betrokken plafond wordt overschreden, de bijdrage naar evenredigheid kan verlagen, en dat het aan de nationale autoriteiten staat vast te stellen welke optie de voorkeur verdient, aangezien beide oplossingen – die van de evenredige verlaging en die van de volledige weigering van de steun – in abstracte zin in overeenstemming zijn met de Unieregeling.
- 10 Daarnaast heeft de rechter in eerste aanleg geoordeeld dat het INAIL in de openbare aankondiging uitdrukkelijk had moeten vermelden dat het een strikte uitlegging gaf aan artikel 3, lid 7, van verordening nr. 1407/2013.
- 11 Het INAIL is van het vonnis in eerste aanleg in hoger beroep gekomen bij de verwijzende rechter, de Consiglio di Stato.

Voornaamste argumenten van de partijen in het hoofdgeding

- 12 Volgens het INAIL is de gedeeltelijke verlening van steun niet in overeenstemming met verordening nr. 1407/2013, en inzonderheid artikel 3, lid 7, daarvan, omdat de de-minimissteun volgens dit instituut wordt geacht te zijn verleend op het tijdstip waarop de onderneming een wettelijke aanspraak op de steun verwerft, ongeacht of deze steun daadwerkelijk ter beschikking is gesteld.
- 13 De inachtneming van het plafond moet worden nagegaan op het tijdstip wanneer de steun wordt verleend, en dus in de fase van toewijzing van de aanvraag. Eventuele correcties door aanvrager moeten derhalve in deze fase plaatsvinden, en niet in de daarop volgende fase van rapportage of controle van de verklaringen van de ondernemingen door de overheidsdienst.
- 14 Ter onderbouwing van zijn standpunt verwijst het INAIL naar de voorwaarden van de aankondiging van 2013, en daaruit leidt het af dat het enkele feit dat de onderneming voor steun in aanmerking komt een omstandigheid is waarmee rekening moet worden gehouden bij de berekening van de de-minimissteun: deze omstandigheid kan niet worden gewijzigd door varianten van het project, maar alleen door geheel af te zien van eerder verleende steun die met steun waarvoor de aanvraag is ingediend kan worden gecumuleerd.
- 15 Verweerster had derhalve, voordat de steun werd verleend, moeten nagaan of door de verlening daarvan het plafond van 200 000 EUR niet werd overschreden; daarna had zij niet de mogelijkheid om een variant van het project in te dienen teneinde het voor financiering in aanmerking komende bedrag te verlagen, of om gedeeltelijk van het eerder gefinancierde bedrag af te zien. De enige mogelijke oplossing is dat volledig wordt afgezien van de eerdere steun.
- 16 Daarnaast moeten de bepalingen van verordening nr. 1407/2013 volgens het INAIL strikt worden uitgelegd, en is het om van toepassing te zijn niet noodzakelijk dat zij in de betrokken openbare aankondiging worden vermeld.
- 17 Volgens verweerster blijkt daarentegen uit de openbare aankondiging dat het mogelijk is varianten in te dienen om het oorspronkelijke besluit van verlening te wijzigen, anders had de aankondiging duidelijk moeten vermelden dat op een eerder tijdstip, namelijk in de fase waarin de steunaanvragen worden beoordeeld, werd nagegaan of het plafond voor de de-minimissteun in acht was genomen.
- 18 Onder verwijzing naar artikel 6, lid 5, van verordening nr. 1407/2013 voert verweerster tevens aan dat de verklaringen betreffende het totaalbedrag van de ontvangen de-minimissteun en de daaruit voortvloeiende controles niet uitsluitend betrekking mogen hebben op de situatie van de onderneming op het tijdstip waarop het eerste verleningsbesluit wordt vastgesteld, maar dat daarbij ook de globale situatie van de ontvangen steun in aanmerking moet worden genomen.
- 19 Volgens verweerster heeft het INAIL de regeling van de-minimissteun te strikt uitgelegd en is dit nadelig voor ondernemingen, hetgeen in strijd is met het doel

van de betrokken regeling, te weten de vereenvoudiging van de administratieve lasten voor ondernemingen in geval van kleine steunbedragen.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 20 Na de betrokken voorwaarden van de openbare aankondiging te hebben bestudeerd, is de verwijzende rechter van oordeel dat beide door partijen opgeworpen oplossingen mogelijk zijn.
- 21 Volgens hem zijn ook de voornoemde bepalingen van verordening nr. 1407/2013 niet doorslaggevend: artikel 3, lid 4 – volgens welke bepaling de steun wordt geacht te zijn „verleend” op het tijdstip waarop de onderneming een wettelijke aanspraak op de steun verwerft, ongeacht de datum waarop de steun wordt betaald – sluit niet uit dat de toepasselijke nationale wet- en regelgeving voorziet in een nader uitgewerkte procedure waarin eveneens vooraf wordt nagegaan of het plafond niet is overschreden (in de zin van artikel 6, lid 3), en er pas na afloop daarvan sprake van kan zijn dat uiteindelijk een recht op steun is „verworven”.
- 22 Vergelijkbare overwegingen gelden voor de verklaring van de ontvangen steun en voor het tijdstip waarop eventueel kan/moet worden afgezien van eerder verleende steun (verplicht voordat de eerdere steun feitelijk wordt verleend, dan wel ook daarna).
- 23 Aangezien de verwijzende rechter de rechter in laatste aanleg is, is hij verplicht zich tot het Hof van Justitie te wenden, aangezien hij in de rechtspraak van dit Hof geen elementen heeft gevonden op grond waarvan hij uitspraak kan doen over de juiste uitlegging van de bepalingen van Unierecht op dit gebied, met name gezien het economische belang van de stimuleringsmaatregelen voor ondernemingen.